

337/

İSTANBUL KÜLTÜR DİREKTÖRLÜĞÜ
TALİMAT VE PROGRAMLAR SERİSİ
VIII

İSTANBUL
RUM
İLK OKULLARI
MÜFREDATI

Bu Program Kültür Bakanlığının 9/1546 sayılı
ve 1/11/37 tarihli buyruklarına tasdik edilmiştir.

İSTANBUL
Fazilet Basımevi Yüksekaldırım 66

—
1937

İSTANBUL KÜLTÜR DİREKTÖRLÜĞÜ

TALİMAT VE PROGRAMLAR SERİSİ

VIII

İSTANBUL

RUM

İLK OKULLARI

MÜFREDATI

Bu Program Kültür Bakanlığının 9/1546 sayı
ve 1/11/937 tarihli buyruklarile tasdik edilmiştir.

İSTANBUL

Fazilet Basımevi Yüksekaldırım 66

1937

Rum İlkokullarında okutulan derslerin müfredatı

TÜRKÇE				Resmî İlkokullara mahsus müfredat programına göre
Sınıf	1	Haftada	8 ders	
	2	8		
	3	6		
	4	6		
	5	6		
	6	6		
TARİH				Resmî İlkokullara mahsus müfredat programına göre
Sınıf	1	Haftada	— ders	
	2	—		
	3	—		
	4	2		
	5	2		
	6	2		
COĞRAFYA				Resmî İlkokullara mahsus müfredat programına göre
Sınıf	1	Haftada	— ders	
	2	—		
	3	—		
	4	2		
	5	2		
	6	2		
YURTBI LGİSİ				Resmî İlkokullara mahsus müfredat programına göre
Sınıf	1	Haftada	— ders	
	2	—		
	3	—		
	4	2		
	5	2		
	6	1		

Rum İlkokullarında Okutulacak derslerin Tevzi Cetveli

	Sınıf 1	Sınıf 2	Sınıf 3	Sınıf 4	Sınıf 5	Sınıf 6
Türkçe.....	8	8	6	6	6	6
Tarih.....	—	—	—	2	2	2
Coğrafya.....	—	—	—	2	2	2
Yurtbilgisi.....	—	—	—	2	2	1
Rumca Tahrir Yazı... ..	10	10	11	9	9	9
Din dersi.....	2	2	2	1	1	1
Hesap Hendese.....	3	3	3	3	3	4
Tabiat ve Eşya.....	3	3	3	2	2	2
Fransızca.....	—	—	—	3	3	3
Jimnastik.....	1	1	1	1	1	1
Musiki.....	1	1	1	1	1	1
Resim.....	1	1	1	1	1	1
Elişi.....	1	1	2	1	1	1
	30	30	30	34	34	34

RUMCA

SINIF: I. (Haftada 10 ders)

- 1 — Alfabenin okutulması, ondan sonra birinci sınıfının okuma kitabından okutma.
- 2 — Çocukların bildikleri ve çokça kullandıkları kelimelerin imlâsı.
- 3 — Okuma kitabından basit manzumelerin ezberi.
- 4 — Çocukların yazılarını tedricen okunaklı bir şekle sokmak ve güzelleştirmek.

SINIF: II. (Haftada 10 ders)

- 1 — 2inci sınıf okuma kitabından doğru ve dürüst okuma, öğrencinin okuduğunu anlamağa ve anlatırmağa çalışmak, yeni lûgatler öğretmek, öğrencinin bilgisini artırmak.
- 2 — İmlâ temrinleriyle öğrencileri doğru yazmağa alıştırmak.
- 3 — Okuma kitabından bazı basit manzumelerin ezberi.
- 4 — Kitap yazısıyla el yazısı arasında mutavassıt yazı öğretme.

SINIF: III. (Haftada 11 ders)

- 1 — Üçüncü sınıf okuma kitabından dürüst ve manalı okuma. Öğrenciyi okuduğunu anlamağa ve anlatmağa alıştırmak.
- 2 — İmlâ temrinleriyle doğru yazmağa alıştırmak, müfretten cem ve cemiden müfret yapmak.
- 3 — Okuma kitabından bazı manzumelerin ezberi.
- 4 — Okunaklı yazı temrinleri.
- 5 — Yazılı, sözlü lisan ve ifade temrinleri.

SINIF: IV. (Haftada 9 ders)

- 1 — Dördüncü sınıf okuma kitabından manalı ve dürüst okuma, okunan parçanın izahı ve hülâsasının şifâhen anlatılması.
- 2 — İmlâ temrinleriyle doğru yazmağa alıştırmak, müfretten cemî ve cemiden müfret yapmak, gramerden harfi, tarif (Artıkl.) isim ve neveleri, sıfat ve dereceleri, sayı sıfatı, zamirler, adi fiil ve medli fiillerin aktif usulü, basit sintaks tahlili.
- 3 — Okuma kitabındaki manzumelerden ezber.
- 4 — Çocuğun ev ve okul hayatına dair vak'aların tahriren ifadesi, hikâyeler.

SINIF: V. (Haftada 9 ders)

- 1 — Beşinci sınıf okuma kitabından manalı, dürürs ve selis okuma, okunan parçaların izahı ve hülâsasının şifâhen anlatılması.
- 2 — Dördüncü sınıf gramerinin tekrarı, fiil (met işaretli fiillerin ikmalî) rabit sigaları, prepozision, zarf ve nida, basit sintaks tahlilleri, imlâ ve yazı.
- 3 — Okuma kitabından manzume ezberi.
- 4 — Çocukların gördükleri şeylerin tarifi, hikâyeler ve basit aile mektupları.

SINIF: VI. (Haftada 9 ders)

- 1 — Altıncı sınıf okuma kitabından selis ve manalı okuma. Ksenefon Kiru Anavasisten seçilmiş parçaların okutulması ve yeni rumca ile ifadesi.
- 2 — Beşinci sınıf gramerinin tekrarı ile fiiller ve gayri kıyasî fiiller. Sintaks tahlilleri.
- 3 — Okuma kitabından bazı manzum parçaların ezberi.
- 4 — Tahrir: hikâyeler, makbuz, senet, basit istida ve mektuplar.

Gramer ayrıca ders halinde okutulmaz ancak okuma derslerinde münasebet düştükçe bahsedilir ve tahliller yaptırılır.

DİN DERSİ

SINIF : I. (Haftada 2 ders)

1 — Dualar. Uykudan kalkınca, yemekten evvel, yemekten sonra. Allah, Baba, Anne ve kardeşler için dualar.

2 — Yortular. Büyük yortular hakkında muhtasaran malûmat.

3 — Ahtı cedit. — Hazreti İsanın dünyaya gelişi vaftiz olması, hayatı, 12 yaşında kiliseye gelmesi ve yaptığı mucizeler hakkında muhtasaran malûmat.

SINIF : II. (Haftada 2 ders)

1 — Dualar. — Birinci sınıfta okunan duaların tekrar ve devamı.

2 — Ahtı atik. — Âdam ve Havva, İbrahim, Yakup ve Yusuf hakkında muhtasaran malûmat.

3 — Ahtı cedit. — Birinci sınıfta okunan mevadın tekrarı ve tevsii. Hazreti İsanın öldürülmesi ve dirilmesi hakkında muhtasaran malûmat.

SINIF : III. (Haftada 2 ders)

1 — Dualar — Evvelki sınıflarda okunan dualar tekrar ve devamı. Pistevo is ena teon (bir allaha tapıyorum.)

2 — Ahtı atik — Âdam ve Havva, Nuh gemisi, İbrahim, İsak, Yakup, ve Yusuf'un hayatı. Jov, Musa ve 12 emir. Yedeon, İli ve İsmail, Rut, Saul, Davut, Süleyman, Rovoam ve İerovam. Peygamberler.

SINIF : IV. (Haftada 1 ders)

1 — Dualar. Duaların tekrarı.

2 — Ahtı cedit — Meryem anneye müjde, hazreti Yahya, Hazreti İsanın çocukluk hayatı, Hazreti İsanın şakirtleri, yaptığı mucizeler, telkinatı, Hazreti İsanın kudusu şerife girmesi ve öldürülmesi. Dirildikten sonraki vak'lar ve en muhim şakirtlerin hayatı ve faaliyeti.

SINIF : V (Haftada 1 ders)

Kilise âyinleri hakkında muhtasaran malûmat.

1 — Kilise ve Kilisede bulunan eşyalar.

2 — Dinî âyinler ve neveleri.

3 — Akaidi diniye (Katihisis).

SINIF : VI. (Haftada 1 ders)

Kilisenin ilk zamandanberi teşkilâtı hakkında malûmat.

1 — Kilise müessesesi ve dinin ilerilemesi.

2 — Hristiyanlığın münteşirlerine putperestler tarafından yapılan zulümler.

3 — Ortodoksların kurdukları mühim 7 içtima.

4 — Şark ve Garp Kiliselerinin ayrılması.

5 — İslavların ortodoksluğu kabul etmeleri.

6 — İncili şerifi yazanlar. Lukas'ın hayatı ve bunun tarafından yazılan incili şeriften müntehep parçaların okutulması

HESAP ve HENDESE

SINIF I. (Haftada 3 ders)

- 1 — Sayı : 1 den 100 e kadar sayılır.
- 2 — Yazı : 1 den 20 ye kadar rakamlar.
- 3 — Şifahî hesap : 20 ye kadar adetlerle cem, tarh, zarp ve taksim ameliyeleri.
- 4 — Tahriri hesap, 20 ye kadar adetlerle cem, tarh meseleleri.
- 5 — Kesir fikri, zihnen yarım, dördte bir, dördte üç ve bunların eşya üzerinde gösterilmesi.
- 6 — Mikyaslar : para, kuruş, bir kilo yarım kilo, bir metre, yarım metre, gün, hafta, ay, yıl.

SINIF II. (Haftada 3 ders)

- 1 — Sayı : 1 den 1000 e kadar saymak.
- 2 — Yazı : 1 den 100 e kadar rakamları yazmak.
- 3 — Şifahî hesap : 100 e kadar adetlerle cem ve tarh meseleleri.
- Kerrat cetvelinin yarısına kadar meseleler. Kolay zarp ve taksim meseleleri.
- 4 — Tahriri hesap : iki haneli adetlerinin cem ve tarhı. Kerrat cetvelinin yarısı.
- 5 — Kesir fikri : Zihnen yarım, dördte bir, dördte iki, üçte bir, üçte iki, beşte bir, onda bir ve bunların eşya üzerinde gösterilmesi.
- 6 — Mikyaslar : Lira, Kuruş, metre, desimetre, santimetre, kilo, yarım kilo, saat, gün, ay, yıl.

SINIF III. (Haftada 3 ders)

- Sayı : 1 den 100,000 e kadar sayılır.
- 2 — Yazı : 1 den 100,000 e kadar rakamlar.
- 3 — Şifahî hesap : 1000 e kadar adetlerle cem, tarh ameliyeleri, aynı adetler dahilinde kolay zarp ve taksim ameliyeleri.
- 4 — Tahriri hesap : iki, üç, dört haneli rakamların cem ve tarhı, kerrat cetvelinin itmamı, iki haneli adetlerin bir ve iki haneli adetlerle zarbı : bir, iki ve üç haneli adetlerin bir haneli adetlerle taksimi.
- 5 — Kesir fikri : Yüzde elli, yüzde on, yüzde yirmi, yüzde beş ilâ.
- 6 — Mikyaslar : Kilo ve Kilonun eczası, metre ve metrenin eczası. saat, dakika, saniye (sene zafında tedricen).

SINIF IV (Haftada 3 ders)

- 1 — 1 milyona kadar.
- 2 — Yazı : 1 milyona kadar rakamlar.
- 3 — Şifahî hesap : 1 milyona kadar adetlerle çocukların zihnen yapabilecekleri cem, tarh, zarp, taksim ameliyeleri.
- 4 — Tahriri hesap : Sütun halinde altalta yazılmış rakamların cem'i beş ve altı haneye kadar adetlerin tarhı, iki ve üç haneli adetlerin iki ve üç haneli adetlerle zarbı. Altı haneye kadar adetlerin bir ve iki haneli adetlerle taksimi.
- 5 — Kesir fikri : Adî kesir, aşarî kesir, aşarî kesrin cem'i, tarhı, zarbı ve taksimi.
- 6 — Mikyaslar : Para, kuruş, çeyrek, yarım lira, beş, on liralık kâğıt para, kilo, gram, litre, desimetre, santimetre, milimetre.

SINIF V. Sesap ve Hendese
(Haftada 3 ders)

- 1 — Milyara kadar adetlerin teşkili ve yazılması.
- 2 — Dört hesap ameliyesinin tekrarı.
- 3 — Aşarî kesirlerin tekrarı.
- 4 — Adî kesirlerin cem'i, tarhı, zarp ve taksimi.
- 5 — Adî kesrin aşarî kesre ve aşarî kesrin adî kesre tahvili.
- 6 — Mürekkep adetlerin cem ve tarhı.
- 7 — Nisbet ve tenasüp.
- 8 — Mikyaslar: Mayiat ölçüleri, litre, uzunluk ölçüleri: Metre kilometre. Ağırlık ölçüleri: kantar, çeki arazi ölçüleri: dönüm.
- 9 — Hendese: Mikâp, cisim, satıh, nokta, müstakim, münhani ve münkesir hatlar, müvazi, hatlar, zaviyeler, üfkî, şakulî, mail hatlar, müselles ve neveleri.

SINIF: VI. Hesap ve Hendese
(Haftada 4 ders)

- 1 — Nisbet ve tenasüp, faiz, iskonto, adatı vasatî taksimi mütenasip, şirket, halita, ve bunlar üzerine muhtelif meseleler.
- 2 — Hendese: Murabba, müstatil, mütevaziüladla, daire muntazam mudallalar. Amut tersimi, müstatil, murabba, mütevaziüladla ve müsellesin ölçülmesi. Dairenin ölçülmesi. Mikâbın ve dairelerin sathının ve hacimlerinin ölçülmesi. Menşur, üstüvane, eham, mahrut, küre.

TABIAT ve EŞYA DERSİ

SINIF: I. (Haftada 3 saat)

- 1 — Okul ve çocukların okul içerisindeki yaşayışları, selam vermek.
- 2 — Dersane ve eşyası, talebenin eşyası (Çanta, kitap, kalem ve saire) bunların muhafazası.
- 3 — Vücutumuz ve elbisemizin temizliği. Okulda temizlik.
- 4 — Evimiz ve ailemiz.
- 5 — Cümhuriyet bayramında dersaneyi süslemek.
- 6 — Sonbahar ve hadiseleri.
- 7 — Kış (okulda ve evimizde hazırlık) Fakirlere ve kuşlara merhamet, çocukların kış eğlenceleri. Kışın vücudümüzü nasıl korumalıyız.
- 8 — İlkbahar (günlerin uzaması, havaların ısınması) muhitin çiçekleri. Saksılarda çiçek yetiştirmek, leyleklerin ve kırlangıçların avdeti. Kuşların faideleri. 23 Nisan bayramı.
- 9 — Yaz ve hadiseleri yemişler, oyunlar, terli olarak su içmemek. Cereyanlardan sakınmak.
- 10 — Yemek hıfzıssıhhası.

SINIF: II. (Haftada 3 saat)

- 1 — Yeni dersanemiz. Okul nizamının talebelere ait noktalar. Yolda yürümek.
- 2 — Gündüz, gece, güneş ve ay.

3 — Sene ve kısımları. Dört mevsim. Ay, hafta, takvim, günlerin ve ayların isimleri, saatin kaç olduğunu anlamak.

4 — Cümhuriyet bayramı.

5 — Sonbahar ve hadiseleri.

6 — İnsanların toplu olarak yaşayışları. Köy, şehir mahalle ve park, nakil vasıtaları, tehlikeleri, sağdan yürümek, yolun karşı tarafına geçmek, sıra tutmak.

7 — Çarşı ve hadiseleri.

8 — Evlerimizi ve sokaklarımızı nasıl aydınlatırız.

9 — Kış, soğuktan kendimizi nasıl korumalıyız. Elbise ve ayakkabı, ayaklarımızı rutubetten nasıl korumalıyız.

10 — İlkbahar ve hadiseleri. Ağaçların çiçek açması sebze ve faydaları, ötücü kuşlar, gezmeler temiz hava ve faydesi. 23 Nisan bayramı.

11 — Yaz ve hadiseleri, yemişler ve faydeleri. Buğday, un, ekmek ve saire.

12 — Sıcaklık, gezmek, deniz eğlenceleri ve tehlikeleri, vapur, sandal ve saire, nakil vasıtaları ve tehlikeleri.

13 — Bahçe, tarla, bağ, çayır, ova, tepe, dağ, orman (bunların senenin muhtelif mevsimlerindeki hali).

SINIF : III. (Haftada 3 saat)

Muhitimizde tesadüf edilen hayvanlar, nebatlar ve cemadat hakkında muhtasar bilgiler.

1 — Kedi, köpek, at, eşek, domuz, öküz, koyun, keçi, kurt, tilki, tavşan, ada tavşanı, fare, tavuk, ördek, kaz, kırlangıç, kurbağa ve yılan.

2 — Balıklardan : Sardelya, uskumru, barbunya ve palamut.

3 — Böceklerden : Arı, karınca, sinek, sivrisinek.

4 — Nebatlardan : Buğday, arpa, çavdar, yulaf, darı, soğan, sarmısak, fasulya.

5 — Çiçeklerden : Gül, karanfil, ve saire tesadüf edilen çiçekler.

6 — Ağaçlardan : Elma, incir ve zeytin ve saire tesadüf edilen yemiş ağaçları, bağ.

7 — Cemadattan : Taş, demir ve bakır.

SINIF : IV (Haftada 2 saat)

1 — İnsanın vücudu ve azaları hakkında muhtasar bilgiler, sıhhatimize lüzum bilgileri.

2 — Uzak memleketlerde yaşayan hayvanların en muhimleri.

3 — Kuşlardan : Kartal, baykuş, atmaca, papağan, hindi, tavuk, leylek ve devekuşu.

4 — Balıklardan : En fazla tesadüf edilen. Bundan başka balen, çağanoz, istakoz, sülük, sünger.

5 — Böceklerden : İpekböceği, kelebek, pire, bit, tahta kurusu, örümcek.

6 — Nebatlar : Ağaç ve kısımları, çiçeklerin kısımları, meyvalı ve meyvasız ağaçlar.

7 — Cemadat : mermer, tebeşir, kireç, alçı, çimen'o, demir, kurşun, altın, gümüş, tuz, kömür, kükürt.

SINIF : V. (Haftada 1 saat)

1 — İnsanın vücudu ve taksimatı, kemikler, Beş duygu, teneffüs, deveranı dem, hazım, mufassal hıfzıssıhha.

2 — Nebatat ve Hayvanatın çeşitlerinin mukayesesi ve bunların umumî vasıfları.

EŞYA DERSİ

SINIF: V (Haftada 1 saat)

- 1 — Cisimler, sulp, mayi ve gaz cisimleri, suyun üç halî.
- 2 — Tabiatın kuvvetleri, cazibe, düşmek, ağırlık, müvazene ve sıklet merkezi, manivelâ.
- 3 — Hararet ve tesirleri, termometre.
- 4 — Mayiat: Suyun tazyiki, gemiler, tahtelbahır, yüzmek, şadırvan.
- 5 — Hava, barometre, balon, uçak.
- 6 — Rüzgâr ve sudan istifade yelken vapur, Şimendifer, yel ve su değirmenleri.
- 7 — Havanın terkibi, su, tuz, cam, isparmaçeta mumu muhtasar olarak.

SINIF: VI. (Haftada 2 saat)

- 1 — Ses.
  - 2 — Ziya. Ziyadan istifade, fotoğraf ve sinemalar.
  - 3 — Miknatis, pusula.
  - 4 — Elektrik ve faideleri, pil, müspet ve menfi elektrik, şimşek, elektrik lambaları, elektrik zilleri, dinamo, telgraf ve telefon.
- Kimyadan mevaddı uzviye ve gayri uzviyeden.
- Hava ve su, gıda, kömür fosfor, kükürt, kalay kurşun aleminyon, tuğla, kiremit, çinko, şeker, yağ, sabun, bira, ekmek ve sirke muhtasar olarak.

FRANSIZCA

SINIF: IV (Haftada 3 ders)

Alfabe, okumak, yazmak, tablo üzerinde sual ve cevablı basit mükâleme.

5 inci sınıf: Haftada 3 ders.

Okumak, yazmak, tablolar üzerinde mükâleme, imlâ temrinleri, basit gramer tatbikatı, être ve avoir fiillerinin tasrihi.

6 ıncı sınıf: Haftada 3 ders.

Okumak, yazmak, tablo ve küçük mevzular üzerine mükâleme. İmlâ temrinleri, gramer, isim, artikl, sıfat, zamir, fiillerin tasnifi.

JİMNASTİK

- 1 inci sınıftan 6 ıncı sınıfa kadar (haftada birer ders).
Baş, kol, bacak ve gövde hareketleri.
Muhtelif yürüyüşler, rond ve oyunlar.
Sıçrama, koşma ve atlamalar.

MUSİKİ

- 1 inci sınıftan 4 üncü sınıfa kadar (haftada birer ders).
Tek sesli okul şarkıları,
5 inci sınıftan 6 ıncı sınıfa kadar (haftada birer ders).
Musiki nazariyatı hakkında iptidai malûmat.
Çift sedalı şarkılar.

RESİM (Haftada birer ders)

Renkler ve şekilleri tetkik etmek. Tezyinatl, ezber, hayali ve tabiattan resim.

ELİŞLERİ

Birinci, ikinci sınıflar : haftada birer ders. Üçüncü sınıf haftada 2 ders.

Sazdan eşya imali, mukavva : kâğıt kesme, kâğıt örme, yapıştırma işleri.

Elişleri 4, 5, 6 ıncı sınıf kız çocuklarına mahsus haftada 1 ders.

Tek ve Çift şişle örme usulünün imali, kolay eşyaya tatbiki, boyun atkısı, fanila, bere gibi eşya örmek. Etamin, kanaviçe, renkli keten üzerine işleme. Etamin üzerine antika, düz ajur, sayı ile sarma, marka ve sair kolay şeyler yapmak, yastık, tepsi örtüsü ve tabak altları gibi bu işlerle yapılmış basit eşya imali.

Elişleri 4, 5, 6 ıncı sınıf erkek çocuklarına mahsus (haftada 1 ders).

Ağaç, tel, kil, plastin, dekopaz, mukavva işleri.

SISMANOCILIO
KEMARU